

Gjældsøst. Efter den Anledning, der nu er givet mig dertil, skal Sagen imidlertid blive undersøgt, og, skulde der findes Anledning til med Hensyn dertil at stille Endringsforslag under denne Sag, skal jeg gjerne tage Initiativet i saa Henseende.

Krieger: Jeg havde paatænkt at stille nogle nærmere Spørgsmaal til den ærede Justitsminister om, hvorledes han statsretlig opfattede hele den Sag, der her foreligger, og navnlig om, hvorledes han tænkte sig Sagens videre senere Gjennemførelse. Jeg skal imidlertid meget villig erkjende, at det maaskee kan have sin Nytte, at en Forhandling herom, hvis den bliver nødvendig, først fremkommer paa et senere Trin og efter Sagens Forberedelse i et Udvalg, og jeg skal altsaa gjerne holde de aandede Spørgsmaal tilbage. Det kan jo iøvrigt, som allerede af en æret Taler (Schmann) bemærket, ikke andet end faae Indslydelse paa hele den Maade, hvorpaa man udtaler sig, naar man saaledes holder sig tilbage med Hensyn til den principielle Side af Sagen. Imidlertid troer jeg dog, at der er et og andet Punkt, som det kan være rigtigt allerede nu ogsaa kun kort at berøre. Jeg skal da først tillade mig at udtale, at, om jeg ogsaa kan og maa fuldstændig erkjende Nødvendigheden af Meget af, hvad der blev sagt af min ærede Collega for Kjøbenhavn (Schmann), og ligesledes af Meget af, hvad der blev yttret af et æret kongevalgt Medlem (Fischer), saa mener jeg dog, at vi vel maae vogte os for her i Rigsdagen at glemme den anden Side af Sagen. Dersom det var saa heldigt, at der var kongevalgte Repræsentanter for Island tilstede her, saa er jeg aldeles overbevist om, at der af en saadan Repræsentant vilde kunne fremsettes ikke Lidet, navnlig ligesoverfor hvad den ærede kongevalgte Landsstingsmand fremhævede, og vel ogsaa Gøt og Andet ligesoverfor, hvad det ærede Medlem for Kjøbenhavn sagde. Hvad navnlig specielt angaaer det rigtigt nok kun i Forbigaaende henfaste Sammenligningsmoment, nemlig Folketallet, tror jeg, at Alle maae erkjende, at, forsaavidt man af og til bruger Fol-

ketallet som Ligningsmoment, saa er det dog kun i saadanne Tilfælde, hvor man veed, at alle øvrige Nødvendighedsforhold, om jeg saa maae sige, at alle Productionsforhold osv. ere eensartede, saa at man er istand til at holde sig til Folketallet alene. Selv i Danmark gaar vi jo imidlertid langt fra altid ud fra Folketallet, og endog blot som Exempel at opstille Mandtallet som Udgangspunkt for en Beregning af de Udgifter, der skulle kunne paalægges Island i Forhold til den øvrige Deel af Landet, troer jeg derfor ikke, at man kan, uden at fremkalde en ganske naturlig Reaction mod den hele Opfattelse, som derigjennem gjør sig gjældende. Jeg troer ogsaa, at paa lignende Maade enkelte af de Bemærkninger, som ere blevne gjortte gjældende mod det tidligere islandske Forsatningsudkast, nok kunde imødegaaes. Saaledes tilstaaer jeg, at jeg for min Person slet ikke er bleven sat i Bevægelse ved det Forslag, der fra Althingets Side er fremkommet om, at der skulde finde en udtrykkelig Henviisning Sted til de særlige islandiske Landsrettigheder. Jeg vil ingentunde sige, at en saadan Henviisning er nødvendig, men jeg finder blot ikke, at den er paafaldende; thi vi vide jo, at Island af naturlige, geographiske og historiske Grunde er særlig stillet, og Spørgsmaalet dreier sig netop om at give dette et særligt statsretligt Udtryk. Bliver man altsaa staaende derved, at dette Særlige ogsaa faaer et bestemt Udtryk, saa finder jeg ikke, at vi i Sandhed have Grund til at tage Forargelse deraf. Jeg troer, som sagt, at man saaledes paa flere Punkter er gaaet lidt for vidt i den Tankegælle, som man saa stærkt har fremhævet, men jeg erkjender gjerne, at der er en anden Side af Sagen, som naturligvis maa komme til Rede, og som vel netop er kommen stærkere frem her idag, fordi den ikke er kommen nok frem paa et andet Sted.

Jeg maa iøvrigt, ligesoverfor hvad den ærede Justitsminister yttrede, dog tillade mig at udtale, at det forekommer mig, at det maa erkjendes, at Lovforslaget — jeg taler ikke i dette Dieblil om den finantsielle Opgjørelse, den vil jeg ikke nu indlade mig paa — har